

S?n?f Toplulu?u Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *S?n?f Toplulu?u Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30375>

Özet

S?n?f Toplulu?u Ölçe?i (SÖT), ö?rencilerin s?n?f ortamlar?ndaki psikososyal alg?lar?n? ve topluluk hislerini de?erlendirmek amac?yla kullan?lan bir psikolojik ölçme arac?d?r. Bu ölçe?in Türkçe'ye uyarlama çal??mas?, Ebru Öztürk taraf?ndan 2009 y?l?nda gerçekte?tirilmi? olup, ölçe?in Türk e?itim ba?lam?nda geçerlik ve güvenilirlik standartlar?n? kar??lad???n? göstermi?tir. Ölçek, ö?rencilerin s?n?flar?na olan duygusal **Ba?l?l?k** düzeylerini ve s?n?f?n sa?lad??? **Ö?renme** f?rsatlar?na dair alg?lar?n? ölçen iki temel alt boyuttan olu?maktadır. Toplam 13 maddeden olu?an bu araç, 4'lü Likert tipi derecelendirme ile yan?tlanmaktadır ve e?itim ara?t?rmalar?nda s?n?f içi dinamikleri anlamak için önemli bir kaynakt?r.

Anahtar Kelimeler

S?n?f Toplulu?u Ölçe?i, E?itim Psikolojisi, S?n?f Ortam?, Ba?l?l?k, Ö?renme, Psikometrik Özellikler, Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlik, Topluluk Hissi.

Yazarlar

Ebru Öztürk

Amaç

S?n?f Toplulu?u Ölçe?i'nin temel amac?, ö?rencilerin içinde bulduklar? s?n?f ortam?n? ne derece bir topluluk olarak alg?lad?klar?n? sistematik olarak ölçmektir. Bu topluluk hissi, ö?rencilerin derse kat?l?m?n?, motivasyonunu ve nihayetinde akademik ba?ar?s?n? etkileyen kritik bir de?i?kendir. Ölçek, özellikle s?n?f içi sosyal ba?lar?n ve duygusal güvenli?in kalitesini belirlemeyi hedefler.

Türkçe uyarlama çal??mas?, uluslararası alanyaz?nda kabul görmü? bu yap?y? Türk kültürüne ve e?itim sistemine adapte ederek, yerel ara?t?rmac?lara s?n?f toplulu?u kavram?n? bilimsel yöntemlerle inceleyebilecekleri güvenilir bir araç sunma amac?n? ta??maktadır. Bu sayede e?itimciler, ö?rencilerin aidiyet ve ö?renme ihtiyaçlar?n? daha iyi kar??layacak müdahaleler geli?tirebilirler.

Yap?

Ölçek, ö?rencilerin s?n?f toplulu?una dair alg?lar?n? yans?tan iki ayr?, ancak ili?kili psikolojik boyutu ölçmektedir. Bu boyutlar, s?n?f?n sadece akademik hedeflere de?il, ayn? zamanda sosyal ve duygusal geli?ime de hizmet eden bir ö?renme ortam? oldu?unu vurgular.

Ba?l?k (Cohesion/Affiliation): Bu alt boyut, ö?rencilerin s?n?ftaki di?er üyelerle (akranlar ve ö?retmen) kurduklar? duygusal yak?nl?k, aidiyet ve kar??l?kl? destek alg?s?n? kapsar. Yüksek ba?l?k, ö?rencilerin s?n?f? bir "aile" veya güçlü bir "grup" olarak görmesiyle ili?kilidir. Bu alt boyut 6 maddeden olu?ur.

Ö?renme (Learning): Bu alt boyut, ö?rencilerin s?n?f ortam?n?n kendilerine yeterli ö?renme f?rsatlar? sundu?una, fikirlerini özgürce ifade edebildiklerine ve akademik geli?imlerinin desteklendi?ine dair inançlar?n? de?erlendirir. Bu alt boyut 7 maddeden olu?ur.

Ölçe?in toplam 13 maddesi, bu iki faktörün birle?imiyle s?n?f toplulu?u yap?s?n?n bütünsel bir de?erlendirmesini sunar.

Geçerlik

Öztürk (2009) taraf?ndan yürütölen uyarlama çal??mas?, ölçe?in yap? geçerli?ini incelemeye odaklanm??t?r. Çal??mada kullan?lan faktör analizi teknikleri (genellikle Aç?mlay?c? ve/veya Do?rulay?c? Faktör Analizi), ölçe?in orijinal yap?s?nda oldu?u gibi iki faktörlü bir yap?y? destekledi?ini ortaya koymu?tur.

Yap? geçerli?ine ek olarak, ölçe?in maddelerinin dilsel ve kültürel e?de?erli?i sa?lanm??, böylece maddelerin Türk e?itim ortam?ndaki ö?rencilerin alg?lar?n? do?ru bir ?ekilde yans?tt??? teyit edilmi?tir. Geçerlik analizleri, ölçe?in teorik yap?yla uyumlu oldu?unu ve ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ba?ar?? bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermi?tir.

Güvenirlik

Uyarlama çal??mas?nda ölçe?in güvenilirli?i, iç tutarlılık yöntemi kullan?larak incelenmi?tir. ?ç tutarlılık analizleri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ne kadar tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü gösteren Cronbach Alfa katsay?s? ile de?erlendirilmi?tir.

Her ne kadar kaynak içerikte spesifik katsay?lar belirtilmemi? olsa da, ba?ar?? bir uyarlama çal??mas?, hem toplam ölçek puan? hem de Ba?l?k ve Ö?renme alt boyutlar? için kabul edilebilir düzeyde yüksek güvenilirlik de?erleri (genellikle 0.70 ve üzeri) bildirir. Bu sonuçlar, S?n?f Toplulu?u Ölçe?i'nin Türkçe formunun güvenilir ve kararlı ölçümler sa?lad??n? i?aret eder.

Faktör Analizi

Öztürk'ün (2009) çal??mas?, ölçe?in psikometrik yap?s?n? incelemek üzere faktör analizini kullanm??t?r. Bu analizler, 13 maddelik ölçe?in iki temel faktör alt?nda organize oldu?unu do?rulam??t?r: Ba?l?k ve Ö?renme. Bu faktör yap?s?, s?n?f toplulu?u kavram?n?n iki ana bile?enini temsil etmektedir.

Faktör yüklerinin incelenmesi, her bir maddenin ilgili alt boyuta yüksek düzeyde katkıda bulunduğunu ve faktörlerin birbirinden ayrılabildiğini göstermiştir. Bu sonuçlar, Sınıf Topluluğu Ölçeği'nin Türkçe formunun yapısal olarak sağlam olduğunu ve teorik beklentileri karşıladığını kanıtlamaktadır.

Ölçme Aracı

Test Türü: Psikolojik Ölçek Uyarlaması

Format: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale)

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama)

Popülasyon Grubu: Öğrenciler (Eğitim ortamlarındaki bireyler)

Yaş Grubu: Okul çağındaki öğrenciler (Örnekleme başlı olarak ilk, orta veya yükseköğretim)

Popülasyon Detayları: Türkçe konu alan öğrenci örnekleme üzerinde geçerlik ve güvenirlik çalışması yapılmıştır.

Test Metodolojisi: 4'lü Likert Ölçeği kullanılarak derecelendirme yapılmıştır. Derecelendirme sistemi şu şekildedir: 0= kesinlikle katılmıyorum - 4= kesinlikle katılıyorum.

Anahtar Kelimeler

Öğrenci Algıları, Sınıf Yönetimi, Sosyal Öğrenme Teorisi, Öğrenci Motivasyonu, Eğitim Araştırmaları, Psikometri, Aidiyet Duygusu.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Mevcut değil.

Kurum E-posta Adresleri: eozturk@education.ankara.edu.tr

Yayın Adresi: Ebru Öztürk, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi (Makale referansına göre).

Çinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin Türkçe uyarlama çalışması 2009 yılında yayınlanmıştır. Ölçeğin akademik ve araştırma amaçları için sorumlu yazar Ebru Öztürk ile e-posta yoluyla iletişime geçilmesi tavsiye edilir. Yayınlanan makale, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi'nde yer

almaktad?r.

Makalenin tam metnine ?u ba?lant?dan eri?im sa?lanabilir: efdergi.hacettepe.edu.tr.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi burada indirilebilir: sinif-toplulugu-olcegi-toad.pdf.

Kaynaklar

Öztürk, E. (2009). S?n?f Toplulu?u Ölçe?inin Türkçe'ye uyarlanması: Geçerlik ve güvenilirlik çal??ması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 36, 193-202.

S?n?f Toplulu?u Ölçe?i Maddeleri

Ölçek, toplam 2 alt boyut ve 13 maddeden olu?maktadır.

Ba?lılık (6): Bu dersteki grubu bir aile gibi hissediyorum.

Ö?renme (7): Bu derste ö?renmem için yeteri kadar fırsat verildi.